

storaenso

Stora Ensos markinnehav samt sammanfattning av vår ekologisk landskapsplanering

Våra ambitioner med den egna skogen

Stora Enso Skog vill vara ledande inom hållbart skogsbruk. Vi beaktar därmed de ekologiska, ekonomiska och sociala värden genom hela skogsbrukets livscykel, från beståndsanläggning till slutavverkning.

Vi är stolta över det skogsbruk som vi bedriver idag, vilket bygger på en ständig utveckling inom företaget/ branschen.

- Vi har tagit fram ett biodiversitetsprogram med ca 30 aktiviteter som ska bidra till att vi får en nettopositiv effekt på den biologiska mångfalden till år 2050.
- Vi har fem personer på funktion Skog som arbetar med hållbarhetsfrågor, samt en hållbarhetsfunktion som arbetar funktionsöverskridande.
- Vi stödjer och samverkar med olika forskare inom till exempel biologisk mångfald.
- Vi är certifierade inom bland annat FSC och PEFC. Vi genomför årligen internrevision samt extern revision (via en extern aktör).
- Vi erbjuder interna miljöutbildningar för våra medarbetare, arbetar aktivt med Skötselskolan samt är med i utvecklingen av skogssektorns gemensamma målbilder.
- Vi arbetar aktivt med riktade åtgärder kopplat till specifika arter (t.ex. vitryggig hackspett) och vattenåtgärder (omläggning av vägtrummor och vattenlandskap).
- Vi arbetar löpande med miljöuppföljningar, för att säkerställa att vi uppnår effekt och kvalitet med de aktiviteter som vi genomför.

Skogsinnehavet

- Stora Enso Skog AB förvaltar markerna som ägs av Stora Enso Skog och Mark AB.
- Sammanlagt äger Stora Enso Skog och Mark ca 1,4 miljoner hektar. 1,14 miljoner hektar utgörs av produktiv skogsmark och resten är andra ägoslag, t.ex. fjäll, improduktiv skogsmark och åkermark.
- För att på bästa sätt sköta skogen enligt vår ambition är vår organisation indelad i 10 geografiska områden.
- Beskrivningen av skogsinnehavet finns i vårt beståndsregister. Skogen är indelad i 181 skiften, som i sin tur är indelade i nästan 200 000 beskrivningsenheter.
- En beskrivningsenhet utgörs av ett relativt homogent område skog med avseende på till exempel ålders -och trädslagsfördelning.
- Stora Ensos policy för anskaffning av virke och fiber samt skogsbruk, Stora Ensos hållbarhetspolicy, Stora Enso Environmental Guidelines och Stora Enso-koden, är framtagna för att leva upp till certifieringsstandarder, lagar och regler.

Vindkraft

Idag finns det ca 90 vindkraftverk som producerar förnybar energi på Stora Ensos marker. Totalt genererar de drygt 1 000 GWh vilket motsvarar årsförbrukningen av el till 200 000 villor som värmer huset på annat sätt än med direktverkande el.

Projektnamn	Kommun(er)	Driftstart	Antal verk på Stora Ensos mark	Installerad effekt på Stora Ensos mark [MW]	Uppskattad årsproduktion [GWh]
Åndberg	Härjedalen	2021	8	43	114
Granberg	Älvdalen	2011	2	4	11
Högberget	Leksand + Falun	2008	3	6	16
Köjkeberget	Ludvika + Vansbro	2009	3	6	16
Långmarken VKV 1-3	Kristinehamn	2017	3	10	26
Mången	Härjedalen	2012	2	6	16
Norra Länsmansberget	Sunne	2023	3	19	49
Orrberget	Ludvika	2019	9	33	87
Risbrunn	Härjedalen	2008	1	2	5
Rödbergsfjället	Vansbro	2008	8	16	42
Silkomhöjden S	Ludvika + Vansbro	2009	3	6	16
Skaftåsen	Härjedalen	2021	34	224	590
Södra Länsmansberget-Häjsberget	Sunne	2020	2	8	22
Stölsäterberget	Malung + Sälen + Torsby	2023	1	6	15
Tavelberget etapp 1	Falun	2010	3	6	16
Tavelberget etapp 2	Falun	2016	1	2	5
Totalt			86	397	1044

För varje vindkraftverk har 1ha mark avsatts som kompensation. För mer information, se hemsida för vindkraftverken.

Introduktion till Ekologisk Landskapsplanering

Stora Enso Skog och Mark AB:s (Stora Enso) Ekologiska landskapsplanering (ELP) är framtagen för att harmonisera effektiv naturvård och modernt skogsbruk genom datainsamling, bristanalys och kontinuerlig övervakning över markinnehavet.

Målsättningen med ELP är att befintliga naturvärden i ingående landskap skall bevaras och förstärkas och att brister i landskapen skall identifieras för att sedan kunna restaureras genom riktade insatser och långsiktig planering.

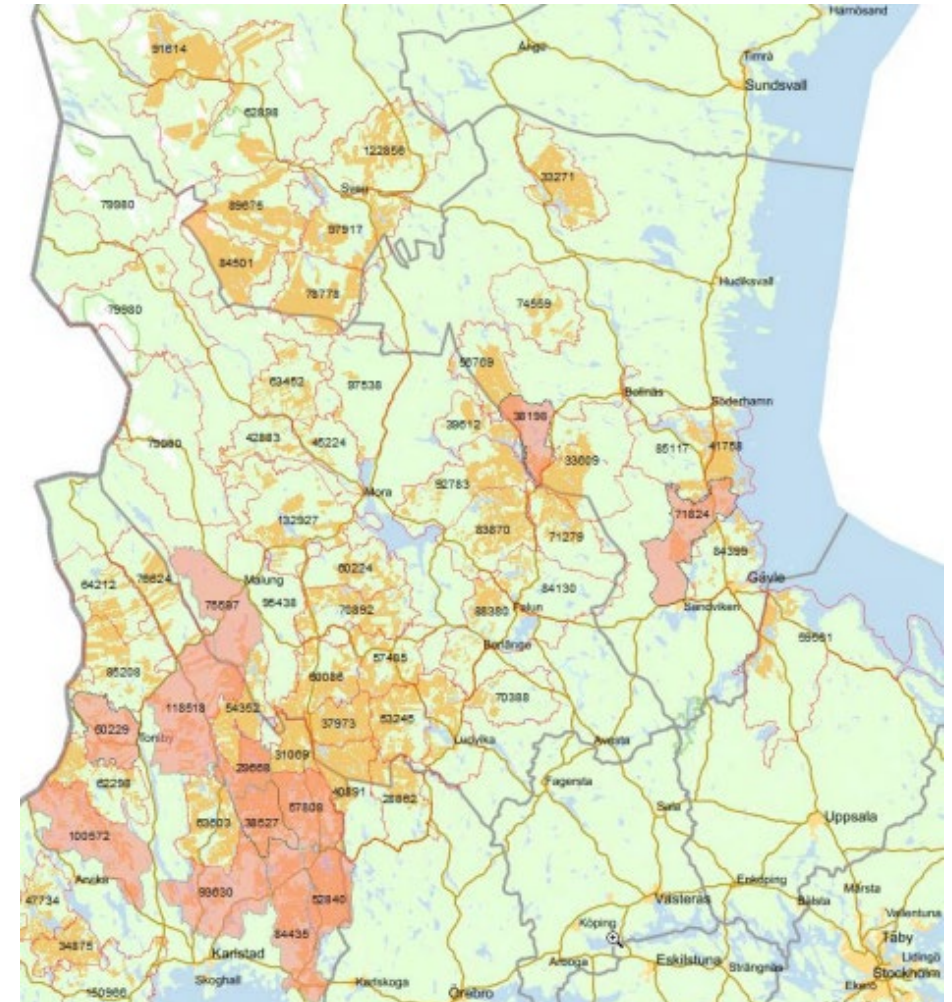
- Via inventeringar, fältbesök och information från intressenter får vi uppgifter om skyddsvärda biotoper. Förekomsten av dessa biotoper ligger till grund för en indelning i 59 ekologiska landskap.
- Den bedömning som görs av olika biotopers behov av skydd är föränderlig och anpassas till ny kunskap och förändringar i innehavets sammansättning.

Ekologiska landskap - bristanalys

storaenso

- I en bristanalys definierar vi vilka egenskaper som har störst behov av att förstärkas i landskapet.
- Vår nuvarande bristanalys visar att triviallövskog med inslag av ädellöv har högst prioritet och lövsumpskog näst högst prioritet. Därefter följer i sjunkande prioritetsordning, barrsumpskogar, triviallövskogar, lövblandade barrskogar, gransskogar, barrblandskogar och slutligen tallskogar.
- Landskapens geografiska utbredning visas i figuren med röda gränser, samt landskapets totala areal i hektar. Ett antal landskap har en annan färg. I dessa landskap har vi vid sidan om resultaten från bristanalysen också ett fokus på att öka andelen gammal skog.

Våra avsättningar

- Våra frivilliga avsättningar finns publicerade i separat webbfönster.
- Länk: <https://forest.storaenso.com/sv-se/stora-enso-skog/vart-skogsinnehav>
- Stora Enso Skog uppfyller FSC:s krav på tio procent frivilliga avsättningar. Avsättningarna består av skog som uppfyller:
  - 6.5.1 *”Den produktiva skogsmarksarealen avsätts och undantas från andra åtgärder än skötsel för att bevara och främja områdets naturliga eller hävdbetingade biologiska mångfald.”*
  - 6.5.2 *”Den produktiva skogsmarksarealen sköts med långsiktig bevarande och utveckling av naturvärden och/eller sociala värden som primära mål.”*
- Vi är även delägare i reservat. Till exempel Värmlands största naturreservat Glaskogen.

Naturvårdande skötsel (NS) och alternativa metoder

- Naturvårdande skötsel är ett viktigt inslag i Stora Ensos strategi för utveckling och bevarande av biologisk mångfald. I Stora Ensos frivilliga avsättningar finns 22 500 ha med målklassen NS. Här återfinns till exempel våra vitryggsområden.
- Områden som historiskt varit påverkade av störningar är idag ofta beroende av naturvårdande skötsel. Med störningar menar vi till exempel bränder, stormar, återkommande översvämning eller av äldre tiders brukande som skogsbete och svedjebruk. I kategorin naturvårdande skötsel innefattar vi även begrepp som kontinuitetskogsbruk och förstärkt hänsyn. Genom en aktiv skötsel som imiterar den naturliga störningen kan de naturvärden som är knutna till dessa miljöer bevaras, värnas och främjas.
- Behovet av skötsel för att bevara störningsgynnade miljöer och arter finns och aktiviteten kopplat till den här typen av objekt har under perioder varit otillräcklig. Under 2022 tog vi fram ett biodiversitetsprogram som beskriver hur vi ska arbeta framåt med detta.

Miljöer för vitryggig hackspett

- Stora Enso Skog har under en lång tid medverkat i Projekt Vitryggig Hackspett, ett samarbete mellan Skogsstyrelsen och Naturskyddsföreningen. Av de ursprungligen 100 avsatta områdena finns 68 stycken på Stora Ensos nuvarande innehav. Varje område omfattar ungefär 100 hektar. Samtliga ingående områden omfattas av naturvårdsavtal.
- Då få områden uppfyller de habitat- och reviregenskaper som den vitryggiga hackspetten är beroende av arbetar Stora Enso aktivt för att med naturvårdande skötselåtgärder skapa lämpliga områden. Under 2022 tog vi fram ett biodiversitetsprogram som beskriver hur vi ska arbeta framåt med detta.
- Vi arbetar med andra intressenter för att identifiera nya passande områden och byta ut eller justera befintliga. Områden kan bytas ut, där de långsiktiga förutsättningarna saknas för att nå målbilderna, förutsatt att dessa områden ersätts med områden av högre kvalitet.

Naturvårdsbränning:

- Bränning görs endast i naturvårdande syfte och fyller därmed ingen produktionsmässig funktion i vår skötselstrategi.
- Planerad bränning prioriteras i definierade bränningslandskap. En översyn av dem pågår.
- Det är svårt att detaljplanera bränningen, eftersom den är beroende av väder och vind. Det måste vara torrt i markerna när bränningen ska genomföras. Det innebär att vi behöver söka dispens från eldningsförbud hos räddningstjänsten. Om vinden tilltar eller regnet kommer kan bränningen behöva ställas in.
- Bränningen beräknas därför som ett genomsnitt över en femårsperiod. Under perioden 2015-2019 hade vi som mål att uppnå 1864 hektar bränd mark. Utfallet blev 3555 hektar som en följd av naturliga bränder, främst under 2018.
- Under perioden 2019 – 2023 vad det 265ha. FSC-arealen 2019-2023 blev 619 hektar. Under perioden 2023 var utfallet 371 FSC-ha.

Lövskogar

- Stora Ensos mål är att på sikt ska 5% av den produktiva skogsmarksarealen på frisk och fuktig mark vara lövdominerad under merparten av omloppstiden. Bestånden ska skötas på ett sådant sätt, att goda betingelser för lövträdsanknuten biologisk mångfald främjas.
- Analys kring lövdominerade bestånd pågår, den tyder på att Stora Enso har ca 4%.
- För vidare läsning kring löv, läs vidare i biodiversitetsprogrammet.

Nya lövdominerade bestånd ska så långt möjligt skapas i:

- Anslutning till områden avsatta för vitryggig hackspett.
- Av länsstyrelser utpekade värdetrakter för trivialt löv/asp.
- Anslutning till Klar- respektive Dalälven på sedimentmark, både inom utpekade lövlandskap och utanför dessa.
- Områden som nyttjas för friluftsliv, både i anslutning till tätorter och i andra områden som frekvent nyttjas.
- Kustnära områden samt områden nära större sjöar och vattendrag. (Avser även kantzoner mot vattendrag som nyskapas efter slutavverkning, om dessa bedöms kunna bilda egen avdelning) eller
- I områden med kraftigt rötskadad skog.

Andel äldre skog

- Med äldre skogsbestånd avses bestånd större än 0,5 hektar på produktiv skogsmark som uppnått 140 år i norra Sverige och 120 år i södra Sverige. Äldre produktionsbestånd, avsatta områden och större hänsynsytor medräknas. Vår plan är att alla landskap ska ha 2 % äldre skog.
- Stora Ensos innehav av äldre skog är mycket varierande mellan olika ekologiska landskap, vilket främst beror på markanvändningshistoriken i de olika delarna av landet, där norra Dalarna och Härjedalen sticker ut med högre andelar äldre skog.
- Av våra 59 landskap är det 12 stycken där andelen äldre skog understiger 2 %. Beroende på åldersstrukturen inom landskapen kommer det att dröja olika länge innan vi når 2 % gammal skog.

Gödsling

- Vår ambition är att gödsla de marker där gödsling bidrar till att stärka de ekonomiska värdena i skötselprogrammet utan att nämnvärt påverka de ekologiska värdena.
- Vi gödslar i enlighet med Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.
- 20 procent av vår produktiva areal kommer att förbli ogödslade.
- Vi bidrar aktivt till forskning om gödslingens effekter.

Contorta

- På Stora Ensos innehav förekommer Contorta på drygt 51 000 ha. Nyanläggning av Contorta-bestånd efter 1994 bedöms uppgå till ca 8 000 ha*. I 9 landskap förekommer Contorta på mer än 10 % av skogsmarksarealen. Det enskilda landskap med störst andel Contorta är Malung, 19,2 %.
- I 29 landskap förekommer Contorta på mindre än 2 % av skogsmarksarealen.
- Endast i ett landskap, Sonfjället finns Contorta ovanför naturvårdsgränsen för fjällnära skog. Arealen är dock blygsam, drygt 26 hektar.
- Under en utvärderingsperiod har vi avstått från föryngring med Contorta. Om föryngring med Contorta återupptas kommer det endast vara aktuellt inom landskap där förekomsten av Contorta sedan tidigare överstiger 2 % av den produktiva skogsmarksarealen. Bland Stora Ensos landskap innebär det att föryngring med Contorta kan ske inom 31 landskap.
- Stora Enso tillämpar utöver detta restriktioner för nyetablering av Contorta i fem avgränsade geografier, varav merparten ligger i Härjedalen.

Fjäll och rennäring

- Fjällnära områden, inkl IFL:
- Stora Enso bedriver tills vidare inget skogsbruk ovan naturvårdsgränsen, inte ens i kategori 3 - skogar. Undantag från detta görs i bestånd som består av contorta tall.
- Företagets innehav berörs av ett IFL-område, vars arealer hanteras på samma sätt som skogsmark ovanför naturvårdsgränsen.
- Hänsyn till rennäringen:
- Inför all slutavverkning sker samråd med berörd sameby. På detta sätt säkerställs att hänsyn tas till särskilt viktiga områden för samerna: Förutom områden med stor betydelse för renbetesdriften, även områden med religiös och/eller kulturell betydelse, så som gamla boplatser, andra samiska forn-/kulturlämningar och kulturellt viktiga stigar.
- För närvarande sker ingen plantering av Contorta. Av de fem områden som företaget har pekat ut som contortafria områden är fyra utvalda p.g.a. dess betydelse för rennäringen.

Vattenförvaltning

storaenso

Skogsbruket har ett ansvar att värna kvalitén på vattnet samt den biologiska mångfalden som är knuten till vatten. Stora Enso Skog vill bidra till att säkra vattnet åt kommande generationer. Vi har därför skapat en intern funktionsöverskridande vattengrupp, som planerar och implementerar riktade åtgärder samt säkerställer en heltäckande vattenförvaltning.

- Sedan 2015 arbetar vi med omläggning av vägtrummor. Företaget byter aktivt ut felaktigt lagda vägtrummor till valvbågar, för att öppna upp vattendragen.
- Stora Enso Skog arbetar även med konceptet "Vattenlandskap", vilket innebär att företaget planerar och genomför vattenåtgärder i samverkan med lokala aktörer för att gynna till exempel ett helt avrinningsområde.
- Företaget inventerar och återväter lämpliga objekt inom sitt markinnehav.

Utöver detta arbetar Stora Enso Skog med:

- I den dagliga verksamheten tas hänsyn mot vatten, via olika former av hänsyn till exempel via kantzoner och via hänsyn kopplat till specifika arter, som exempelvis vattensalamander.
- Stora Enso Skog förespråkar lokalt engagemang och vill gärna vara en del av den lokala utvecklingen. Företaget är därför delaktig i olika lokala konstellationer som arbetar med vattenförvaltning, som bland annat lokala vattenråd och fiskevårdsförbund.